

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Rychlého a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobkyně: **ZEVES 5 s. r. o.**, se sídlem Tovární 629, Chomutov, zastoupená Mgr. Radkem Salajkou, LL.M., advokátem se sídlem Hlubočepská 1156/38b, Praha 5, proti žalovanému: **Energetický regulační úřad**, se sídlem Masarykovo náměstí 91/5, Jihlava, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 15. 2. 2023, č. j. 30 A 41/2022 – 100,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Krajský soud v Brně (dále jen „*krajský soud*“) usnesením ze dne 30. 5. 2022, č. j. 30 A 41/2022 – 62 (dále jen „*usnesení o zastavení řízení*“), zastavil řízení o žalobě, kterou žalobkyně napadla rozhodnutí Rady Energetického regulačního úřadu ze dne 8. 2. 2022, č. j. 13917-153/2010-ERU, jelikož žalobkyně při podání žaloby, ani následně na základě výzvy krajského soudu ve stanovené lhůtě 15 dnů, nezaplatila soudní poplatek. Usnesení o zastavení řízení nabylo právní moci dne 2. 6. 2022. Kasační stížnost proti usnesení o zastavení řízení Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 26. 9. 2022, č. j. 8 As 145/2022 – 24, zamítl jako nedůvodnou.

[2] Žalobkyně dne 3. 6. 2022 soudní poplatek uhradila. Krajský soud však k zaplacení poplatku po marném uplynutí lhůty nepřihlížel, neboť žalobkyně již k zaplacení soudního poplatku nebyla povinna. Usnesením ze dne 16. 6. 2022, č. j. 30 A 41/2022 – 66, proto krajský soud rozhodl o vrácení zaplaceného soudního poplatku (dále jen „*usnesení o vrácení soudního poplatku*“). Kasační stížnost proti tomuto usnesení Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 14. 9. 2022, č. j. 6 As 156/2022 – 20, odmítl.

[3] Ústavní stížnost žalobkyně podanou proti všem výše uvedeným rozhodnutím krajského soudu a Nejvyššího správního soudu Ústavní soud usnesením ze dne 3. 1. 2023, sp. zn. IV. ÚS 3263/22, odmítl.

[4] Následně žalobkyně dne 27. 1. 2023 doručila krajskému soudu žádost o prominutí zmeškání lhůty k zaplacení soudního poplatku, a současně znovu uhradila soudní poplatek za podání žaloby. Krajský soud tuto žádost usnesením ze dne 15. 2. 2023, č. j. 30 A 41/2022 – 100, zamítl (výrok I.) a rozhodl o vrácení zaplaceného soudního poplatku žalobkyni (výrok II.).

[5] Dle krajského soudu musí být žádost o prominutí zmeškání lhůty pro zaplacení soudního poplatku podána do doby pravomocného ukončení řízení o žalobě, jinak k ní nelze přihlížet. Žalobkyně však podala žádost o prominutí zmeškání lhůty k úhradě soudního poplatku až v době, kdy již bylo řízení o žalobě ze dne 11. 4. 2022 pravomocně zastaveno (ukončeno), a proto nebylo možné této žádosti vyhovět.

[6] Proti výroku I. usnesení o zamítnutí žádosti o prominutí zmeškání lhůty podává žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost, v níž namítá, že krajský soud její žádost zamítl z formálních důvodů, aniž by se zabýval jejím odůvodněním. Důvodem žádosti o prominutí zmeškání lhůty přitom bylo závažné onemocnění tehdejšího stěžovatelčina jednatele. Právě zdravotní stav tehdejšího jednatele stěžovatelky byl totiž příčinou toho, že nezaplatila soudní poplatek včas (tj. v prvně stanovené lhůtě 15 dní, která marně uplynula dne 17. 5. 2022 – pozn. NSS).

[7] Stěžovatelka dále nesouhlasí s tím, že po pravomocném skončení řízení o žalobě již nemůže být žádost o prominutí zmeškání lhůty projednána. Před pravomocným skončením řízení o žalobě stěžovatelka tuto žádost nepodala, jelikož se o důvodu pro prominutí zmeškání lhůty (tedy o onemocnění jednatele) dozvěděla až v listopadu 2022.

[8] Vzhledem k tomu, že kasační stížnost směřuje proti procesnímu usnesení krajského soudu, které se dotýká výlučně stěžovatelky, nevyžýval Nejvyšší správní soud žalovaného k vyjádření.

[9] Nejvyšší správní soud se kasační stížností zabýval nejprve z hlediska její přípustnosti, neboť pouze přípustná kasační stížnost může být soudem projednána věcně.

[10] Kasační stížnost je nepřípustná.

[11] Podle § 104 odst. 3 písm. b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) je kasační stížnost nepřípustná proti rozhodnutí, jímž se pouze upravuje vedení řízení. Povahou usnesení o zamítnutí žádosti o prominutí zmeškání lhůty se Nejvyšší správní soud zabýval například v usneseních ze dne 12. 1. 2018, č. j. 2 As 141/2017 – 19, č. 3689/2018 Sb. NSS, a ze dne 16. 8. 2022, č. j. 7 Afs 122/2022 – 31, nebo v rozsudku ze dne 7. 9. 2021, č. j. 9 As 109/2020 – 70 (všechna zde citovaná judikatura tohoto soudu je dostupná na www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud přitom dospěl k závěru, že usnesení o zamítnutí žádosti o prominutí zmeškání lhůty je rozhodnutím, jímž se pouze upravuje vedení řízení ve smyslu § 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s., a kasační stížnost proti němu tak není přípustná. Dle citované judikatury má rozhodování soudu o prominutí zmeškání lhůty jen „provizorní“ či procesní charakter. Soud zmeškání lhůty buď promine, a pak žalobce nemůže dojít žádné újmy, anebo ji nepromine, a pak to může, ale nemusí, představovat vadu řízení. Existenci této vady a její vliv na zákonnost konečného rozhodnutí může Nejvyšší správní soud přezkoumat v případném rozhodování o kasační stížnosti proti rozhodnutí ve věci samé.

pokračování

[12] S přihlédnutím k výše uvedenému Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost proti nyní napadenému usnesení o zamítnutí žádosti o prominutí zmeškání lhůty není přípustná.

[13] Na výše uvedené nemá vliv ani to, že stěžovatelka o prominutí zmeškání lhůty požádala až po pravomocném skončení řízení, a neprominutí zmeškání lhůty dle svého tvrzení nemohla vytýkat v kasační stížnosti proti usnesení o zastavení řízení. Na této skutečnosti nenese žádnou vinu krajský soud. Stěžovatelčinou povinností bylo splnit svoji poplatkovou povinnost, která jí vznikla již podáním žaloby, a to dle § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Pokud tak neučinila a spoléhala na dodatečné uhrazení soudního poplatku ve lhůtě stanovené výzvou krajského soudu, vystavila se sama ze své vůle riziku spočívajícímu v opomenutí včasné úhrady – ať už způsobenému administrativním pochybením, lidskou chybou či okolnostmi na stěžovatelce nezávislémi. Současně tím na sebe vzala také riziko toho, že důvod (potenciální) pozdní úhrady soudního poplatku může vyjít najevo až po pravomocném ukončení řízení, a stěžovatelka se tak připraví o možnost přezkumu neprominutí zmeškání lhůty v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí o zastavení řízení.

[14] Skutečnost, že primární možností pro zaplacení soudního poplatku je jeho úhrada současně s podáním žaloby (či jiného návrhu), zdůraznil i Ústavní soud v nálezu ze dne 30. 3. 2021, sp. zn. Pl. ÚS 9/20 (všechna zde citovaná judikatura tohoto soudu je dostupná na <https://nalus.usoud.cz>), v němž zároveň uvedl, že „[s]amotná existence náhradní lhůty pro zaplacení soudního poplatku již představuje pro poplatníka jisté dobrodiní, poněvadž zákon předpokládá, že soudní poplatek uhradí řádně s podáním návrhu na zahájení řízení, tedy okamžikem jeho splatnosti (§ 7 odst. 1 ZSP). Z toho lze dovodit, že poplatník, který není schopen pro závažnou a jím nezaviněnou překážku (jako tomu bylo v případě zmíněné hospitalizace) provést úhradu soudního poplatku, zpravidla nebude schopen podat ani samotný návrh na zahájení řízení, neboť jde o úkony souběžné. Poplatník by se obecně neměl spoléhat na to, že při poskytnutí soudem druhé příležitosti zaplatit soudní poplatek nenastanou žádné, byť i pochopitelné komplikace, popřípadě že je bude možno vždy nějakou cestou odstranit a opožděné zaplacení soudního poplatku napravit.“ Stěžovatelka se do nynější pro ni nepříznivé situace dostala kvůli vlastnímu pochybení, a jí tvrzená situace na posouzení otázky přípustnosti kasační stížnosti proti napadenému usnesení nemůže mít vliv.

[15] Krajskému soudu lze pouze vytknout, že stěžovatelku nesprávně poučil, že kasační stížnost proti výroku I. napadeného usnesení je přípustná. Toto nesprávné poučení však přípustnost kasační stížnosti nezakládá (srovnej usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2004, č. j. 3 Ads 37/2004 – 36, č. 737/2006 Sb. NSS).

[16] Nejvyšší správní soud rovněž nepřehlédl, že o zamítnutí žádosti o prominutí zmeškání lhůty rozhodl senát, přestože podle § 40 odst. 5 s. ř. s. o žádosti o prominutí zmeškání lhůty rozhoduje předseda senátu. Nad rámec nutného Nejvyšší správní soud dodává, že stěžovatelka tímto pochybením krajského soudu nebyla zkrácena na svých subjektivních právech veřejnoprávního charakteru (srovnej rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 4. 2007, č. j. 1 As 20/2006 – 51, nebo ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 5/2003 – 32).

[17] Ze shora uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., ve spojení s § 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s. a za použití § 120 s. ř. s., pro její nepřípustnost.

[18] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud na základě § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Pokud jde o žalovaného, tomu v daném řízení žádné náklady nemohly vzniknout, neboť řízení o kasační stížnosti se týkalo výlučně procesních práv stěžovatelky. Nejvyšší správní soud proto o jeho nákladech řízení nerozhodoval.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. dubna 2023

JUDr. Tomáš Rychlý
předseda senátu